

SZAKMA KIVÁLÓ MESTERE VERSENY „Mozdonyvezetők részére”

I. FORDULÓ FELADATLAPJA

Név:

Szolgálati hely:

Törzsszám:

Elérhetőség (telefon/e-mail cím):

Elért pontszám:

Javító aláírása:

Kérjük, a feladatlapot a helyes megoldással töltsse ki, majd küldje vissza 2012. szeptember 30-a éjfélig beszkenelve a kepzesfejlesztes@bgok.hu e-mail címre vagy belső postán a Baross Gábor Oktatási Központba (1087 Budapest, Luther u. 3.). Kérjük, az e-mail tárgyaként vagy a borítékra írja rá: „Szakma Kiváló Mestere verseny”!

Sikeres és jó versenyzést kívánunk!

Általános kérdések

1. **Ki építette az első működő gőzmozdonyt 1804-ben?**

- a) Trevithick
- b) Stephenson
- c) Mallet

2. **Melyik szó olvasható Morse jelekkel: /...--/---/-./-/-/---/-./?**

- a) mozdony
- b) sorompó
- c) vonatok
- d) vasutas

3. **Rakja időrendi sorrendbe a következő eseményeket!**

- Pest-Vác vasútvonal megnyitása
- Stockton-Darlington vasútvonal megnyitása
- Liverpool-Manchester vasútvonal megnyitása
- rainhilli mozdonyverseny

4. **Mikor alakult a MÁV részvénytársaság?**

- a) 1990.
- b) 1993.
- c) 2004.
- d) 2006.

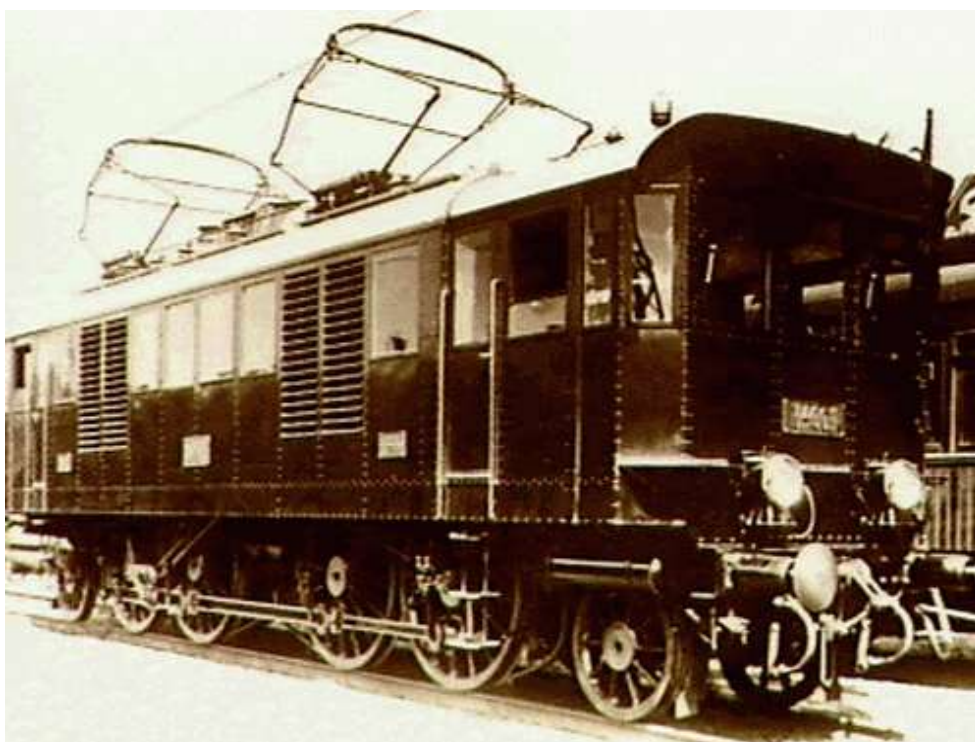
5. **Melyik biztosítóberendezés elemei a balízek?**

- a) ETCS
- b) EVM 120
- c) ELEKTRA
- d) D 70

6. Párosítsa össze a vasúti utasítások jelét a megnevezésükkel! (Az utasítások számát írja a megfelelő négyzetbe!)

1.	F.1.	☐	Forgalmi Utasítás
2.	F.2.	☐	Általános utasítás a mozdony személyzet részére
3.	E.1.	☐	Fékutasítás
4.	E.2.	☐	Utasítás a téli időjárás alkalmával követendő eljárásra
5.	D.4.	☐	Oktatási Utasítás
6.	O.1.	☐	Jelzési Utasítás

7. Kinek az irányításával tervezték a képen látható mozdonyt?

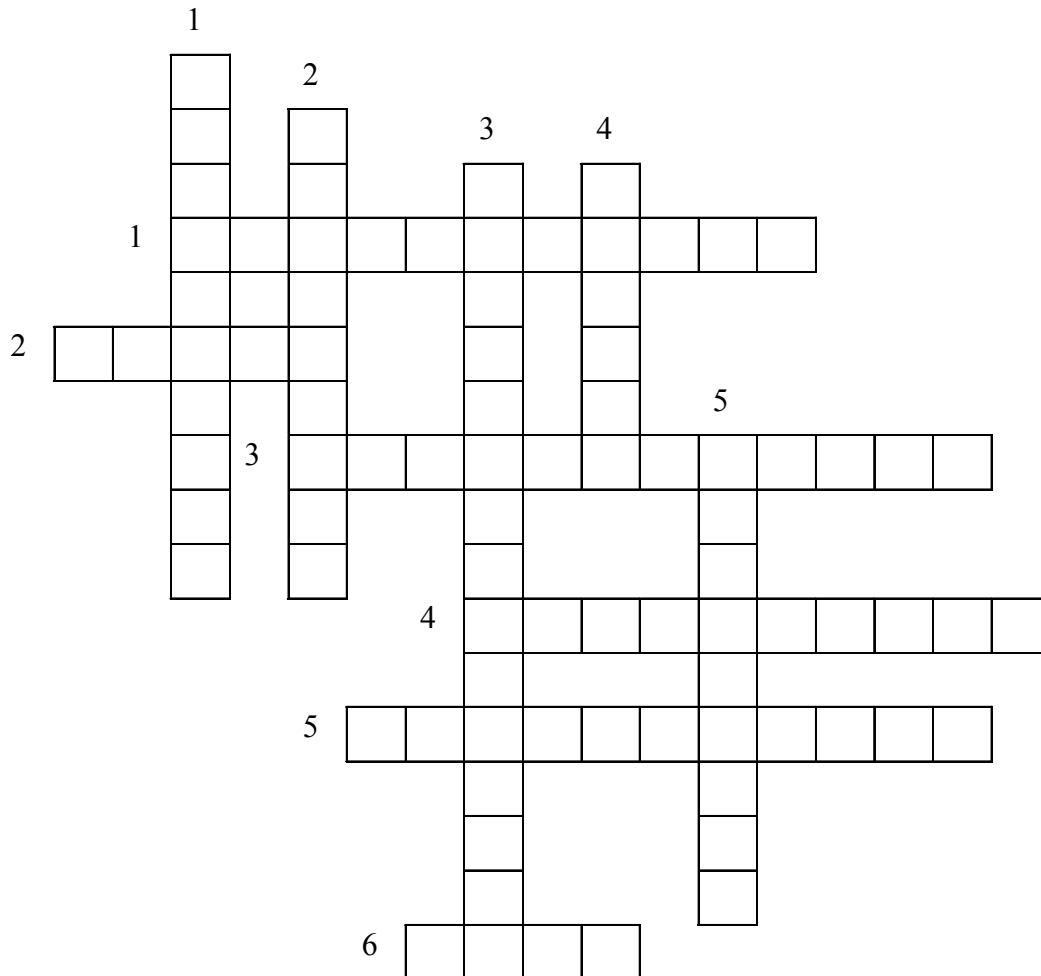

.....

.....

.....

8. Keresztrejtvény

Meghatározások:

Vízszintes:

1. A térközők elején található jelző
2. A dízel vontatójárművek általában ilyen színűek
3. A pálya függőleges eltérését (pl. süppedések) összefoglalóan így nevezik
4. Kötőpályás, általában keskeny nyomtávolságú rendszer, itt használtak először sínt
5. Ehhez az üzletághoz tartozik a TEB is
6. Európai Vonatbefolyásoló Rendszer

Függőleges:

1. Itt történt 1931-ben a hírhedt vasúti merénylet
2. Korszerű járműveken a tuskós fék helyett ilyen alkalmaznak
3. A személyszállítás és az árufuvarozás ügyfelek számára kiadott alapidokumentuma
4. Mellékvonali Rádiós Forgalomirányítás
5. Az EuRegio vonatok magyarországi végállomása

Szakmai kérdések

9. Pótolja a hiányzó szövegrészt!

A Fékutasítás tartalmazza azokat a rendelkezéseket, amelyek a (1),
.....(2) (3) (4) és
..... (5) vonatkoznak.

10. Egészítse ki a felsorolást!

A fékpróba végrehajtásával meg kell győződni arról, hogy:

-
-
-

11. Sorolja fel!

Milyen tevékenységekből áll a teljes fékpróba?

-
-
-
-

12. Melyik esetben kell féktechnikailag leállítottnak tekinteni egy vonatot?

- a) Féktechnikailag leállítottnak kell tekinteni azt a vonatot, amely fővezetékét teljesen leürítették.
- b) Féktechnikailag leállítottnak kell tekinteni azt a vonatot, amely fővezetékének utántáplálását bármely ok miatt legalább 30 másodpercig megszüntették.
- c) Féktechnikailag leállítottnak kell tekinteni azt a vonatot, amely fővezetékének utántáplálását – nem tömörségvizsgálat céljából – megszüntették.

13. Melyik légfékes kocsi fékberendezését kell beiktatni a teljes fékpróba való előkészítés közben?

.....
.....
.....

14. Jelölje meg a hamis állítás(oka)t!

Teljes fékpróbát kell tartani akkor, ha:

- a) a vonat szerelvényét újonnan állították össze,
- b) a határállomáson belépő, bizalmi elv alapján közlekedő tehervonatoknál,
- c) a vonat szerelvénye 0 °C alatti hőmérsékleten 3 óránál hosszabb ideig féktechnikailag leállított állapotban volt,
- d) a vonat szerelvénye 0 °C vagy annál kisebb hőmérsékleten 1 óránál hosszabb ideig féktechnikailag leállított állapotban volt,
- e) az egyszerűsített fékpróba közben a mozdonyvezetőnek vagy a féket vizsgáló dolgozónak kétsége merül fel a fékberendezés szabályos működésével kapcsolatban (pl. nyomásigazító használatával sem oldható fel a vonat fékberendezése),
- f) vonattovábbítás közben a mozdonyvezetőnek kétsége merül fel a fékberendezés szabályos működésével kapcsolatban, mert a nyomásigazító használatával sem oldható fel a vonat fékberendezése,
- g) a személyszállító vonatoknál (pl. ingavonatok) legalább 12 óránként, az indulás előtti műszaki vizsgálatot követően.

15. Milyen nyomásra kell feltölteni mozdonnyal a vonat fővezetékét?

.....
.....

16. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- a vonat feltöltése közben a D2 és a D5 fékezőszelep típus időlégtartályát
- a vonat feltöltése közben, ha a fővezeték nyomása 4,5-5 bar között van,
- legfeljebb 0,5 bar nyomásra szabad feltölteni
- akkor a töltő-oldó állást és nyomásigazítót tovább nem szabad használni

17. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- állásába kell állítani a
- előfogattal továbbított vonatnál
- amennyiben ez lehetséges - azonos
- Fékutasítás 1. sz. táblázata figyelembevételével
- mindkét vontatójármű vonatnem-váltóját

18. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- és a nyomásigazítót 30 másodpercig működtetni kell
- amelyeknek töltő-oldó állásuk nincs –
- azon fékezőszelep típusokat
- menet állásba kell helyezni

19. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- tekintet nélkül arra, hogy
- illetve ellenőrizni
- a raksúlyváltót kezelni kell,
- a kocsí fékberendezése működik-e vagy sem

20. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- 300 m-nél nem hosszabb
- fővezeték nyomáscsökkenés
- tehervonatoknál 0,6 bar
- a megengedett legnagyobb

21. Jelölje számokkal az egyes mondatrészek sorrendjét! A mondat elejét és végét szándékosan nem jelöltük.

- a vonatban nem javítható, tömörtelen járművek kisorozásával
- ha a fővezeték tömörsége az előírt értéknél rosszabb,
- a tömörtelenségek felkutatásával és kijavításával,
- akkor a légveszteséget csökkenteni kell
- a légvesztes járművek fékezésből való kiiktatásával,

22. Írjon I (igaz) vagy H (hamis) betűt az állítás elé annak igazságtartalma szerint!

- A vonat fővezeték tömörségét csak akkor szabad megfelelőnek minősíteni, ha a nyomáscsökkenés kisebb az előírt értéknél.
- A vonat főlégtartály vezetékének tömörségvizsgálatát, a fővezeték tömörségvizsgálatával egy időben kell elvégezni.
- A vonat fővezetékének tömörségvizsgálata ideje alatt a vonat pneumatikus berendezéseit nem szabad működtetni.
- Olyan vonatoknál, amelyekbe személy és teherkocsikat vegyesen soroztak be, a nagyobb vonatrészt kitevő féknem szerint kell személy- vagy tehervonati tömörség vizsgálatot tartani.
- 300 m-nél nem hosszabb vonatok „befékezés” vizsgálatakor első fokozati fékezést kell alkalmazni, ekkor a fővezetékben kb. 0,4 bar nyomáscsökkenésnek kell bekövetkezni.
- A vonat fékberendezésének „befékezés” vizsgálatakor az időfüggően vezérelt fékezőszeleppel a fővezeték nyomását 0,5 barral kell csökkenteni, majd ezt követően a fék feloldásáig a fékezőszelepet menet állásban kell tartani.
- A fékpróba „befékezés” vizsgálatakor a tuskós fékberendezésű járműveknél a fékhengerdugattyú löketét is figyelni kell, ha ez egyszerű rátekintéssel lehetséges.
- Ha a vonatban akár egyetlen járműnél is kényszeroldást végeztek, akkor a teljes fékpróba oldást vizsgáló részét meg kell ismételni.
- Nem szabad a vontatójármű fékberendezését oldani olyan vonatoknál, amelyekben a fékezett tengelyek száma 20-nál több.
- Megállító fékezéshez a hajtóműféket és a légféket együttesen kell használni.
- A hajtóműfék sebességtartó- illetve sebességcsökkentő fékezésre egymagában nem alkalmazható.
- Egyedül közlekedő motorkocsik fékezésénél a vegyes üzemű fékezést kell alkalmazni, tehát a hajtómű- és a légféket együtt kell működtetni.

23. Mikor tekinthető befejezettnek a vonat fékberendezésének feltöltése?

.....

.....

.....

.....

24. Milyen állásba kell állítani a mozdonyvonat indulása előtt a vontató jármű vonatnem váltóját?

.....

.....

.....

25. Az alábbi mondatokból állítsa össze a helyes választ sorszámozás segítségével!

Hogyan történik nagy fékhengernyomással a „befékezés” vizsgálata, ha a vonatban gyorsvonati ("R") féküzemű kocsik közlekednek?

- A fékpróbát végző dolgozó köteles:
- a tuskós fékberendezésű kocsiknál a fékberendezés nagysebességnek megfelelő átkapcsolásáról meggyőződni.

- Ennek érdekében az ellenőrző féknyomás mutató nyomógombját (Lásd az E2. utasítás II.sz. függelékét) benyomva - a fékhenger feszmérőn - meg kell figyelni,
- hogy a nyomás növekedik-e. Az ellenőrző nyomógomb elengedésével - szabályos működés esetén - a fékhenger nyomásának az előző értékre kell csökkennie.

- A fékhenger feszmérővel fel nem szerelt kocsikon az átkapcsolást a fékhenger dugattyúlököt megnövekedésének megfigyelésével kell ellenőrizni. Az átkapcsolási folyamatok akkor szabályosak, ha néhány másodperc alatt lezajlanak.
-

- Az önműködő fék fékezőszelepét „Gyorsfék” állásban kell tartani.

- tárcsás fékberendezésű, de Mg-fékkal nem rendelkező kocsiknál a „befékezés” vizsgálata mellett ellenőrizni kell a fékhenger tér nyomását is, ez akkor megfelelő, ha értéke $3,8 \pm 0,2$ bar. A fékhenger nyomásmérő ezeken a kocsikon vagy az alváz alsó élén, vagy a kocsi egyik előterében található.
-

- mágneses sínfékkal (Mg) felszerelt kocsiknál a „befékezés” vizsgálatát a fékhenger nyomás megfigyelésével kell kiegészíteni. A fékhenger nyomása akkor megfelelő, ha értéke $3,8 \pm 0,2$ bar.
-

- Az utóbbi két esetben megadott fékhengernyomásoknál kisebb érték automatikus raksúlyfékes kocsikon megengedett.

26. Az alábbi mondatokból állítsa össze a helyes választ sorszámozás segítségével!

Hogyan kell a villamos vontató járműveknél a villamos fékkel kombinált féksúlyt figyelembe venni a vonat megfékezetségének megállapításakor, ha a villamos fék működése függ a felsővezeték feszültségétől?

- A 2. módszer alapján meghatározott sebességgel közlekedhet a vonat azokon a pályaszakaszokon, ahol a felsővezeték feszültségmentes, vagyis:
- a jelzett feszültségmentes pályaszakaszokon (fázishatár, stb.),
 - azokon a pályarészeken, amelyek feszültségmentesítéséről a mozdony-személyzet értesítést kapott, vagy
 - ha a felsővezetéki rendszer bármely ok miatt feszültségmentessé válik.
- Azoknál a villamos vontatójárműveknél, amelyek oldalán a villamos fékkel kombinált féksúlyokat is feltüntették (P+E; R+E, stb.) és a villamos fék működése függ a felsővezetéki feszültségtől, a megfékezetséget a következők szerint kell figyelembe venni:
- Nem szabad figyelembe venni a villamos fékkel kombinált féksúlyt akkor:
 - ha a villamos féket bármely ok miatt kiiktatták,
 - ha a mozdony egynél több vontatómotorját selejtezték.
 - Az 1. módszer alapján meghatározott sebességgel közlekedhet a vonat mindazon pályaszakaszon, ahol a felsővezeték feszültség alatt van.
 - Az 1. és a 2. módszer alapján meghatározott sebességről a mozdony-személyzetet írásbeli rendelkezésen kell értesíteni akkor, ha az ezek szerint megállapított sebesség(ek) a Szolgálati menetrendben a vonatra előírt sebességnél kisebb(ek).
 - a Vonatterhelési kimutatáson először ki kell számítani a vonat megfékezetségét a mozdony P+E, vagy R+E féksúlyai szerint és ennek alapján kell a vonat sebességét megállapítani (1. módszer),
 - a mozdony P, vagy R féksúlyainak figyelembevételével is ki kell értékelni a vonat megfékezetségét (2. módszer).

**29. Mi tartozik a mozdonyvezető általános érvényű kötelességei közé?
Egészítse ki a hiányzó pontokat!**

- Gondoskodni arról, hogy szolgálati ideje alatt a mozdonyon (motorkocsi, vezérlőkocsi vezetőállásán) illetéktelen személy ne tartózkodjon, azt illetéktelen ne indíthassa el,

-
.....
.....
.....
.....
.....

-
.....
.....
.....
.....
.....

- A menetigazolványt a 7-es függelékben szabályozottak szerint vezetni, az előfordult rendellenességekről, szabálytalanságokról, balesetekről írásbeli jelentést tenni,
- Az üzemi naplót az 5-ös függelék szerint vezetni, kezelni,

-
.....
.....
.....
.....
.....

- Különös gondot fordítani a tűzvédelemre, az e célból szükséges intézkedéseket haladéktalanul meg kell tenni,
- Az üzem közben előforduló és a rendelkezésre álló eszközökkel elhárítható meghibásodásokat megszüntetni,

-
.....
.....
.....
.....
.....

30. Írjon I (igaz) vagy H (hamis) betűt az állítás elé annak igazságtartalma szerint!

- A mozdony elhasznált tűzoltó készülékeinek cseréjéről a továbbhaladás előtt, de legkésőbb a következő állomáson gondoskodni kell.
- A cserét csak akkor lehet a következő vizsgálatig halasztani, ha a mozdonyon rendszeresített tűzoltó készülékek legalább fele üzemképes maradt.
Tilos megállítani a vonatot a mozdonyon, illetve a vonaton keletkezett tűz esetén alagútban, hídon, továbbá két-, vagy többvágányú pályán a szomszédos vágányokon tartózkodó vonat mellett, továbbá a vasútvonalat keresztező országos villamos távvezeték-től mért 40 méter távolságon belül.
- Járműtűznél a mozdony személyzetnek a felsővezeték feszültségmentesítését kezdeményezni kell, ha a lángok a felsővezeték vagy annak tartozékait 0,5 méteren belül megközelítik.
Ha a mozdonyon hiba vagy sérülés következett be, a menetet akkor szabad folytatni, ha a hibás részt üzemben kívül lehet helyezni, és nagyobb mértékű sérülés bekövetkezésétől, kifejlődésétől, illetve ebből eredő baleset-, tűzveszély kialakulásától nem kell tartani.
- Lazának kell tekinteni a kerékabroncsot, ha az abroncs és a kerékváz csatlakozó élei nem sérültek, a biztosító gyűrű ép, de feloldott fék mellett az abroncsra mért kalapácsütések nem adnak tiszta csengő hangot.
- A mozdony futásképességéről laza abroncsú mozdony esetén a járműfenntartási telepen kívül a mozdonyvezető dönt.
- Tengelyirányú abroncselmozdulás esetén a mozdonyt továbbítani a mozdonyvezető döntése szerinti sebességgel szabad.
- Akkumulátor töltés hiánya esetén a vontatójármű legfeljebb három óráig tartható üzemben.
- Nyíltvonalon bekövetkezett tengelyagyolvadásnál legfeljebb 10 km/h sebességgel szabad a legközelebbi állomásig közlekedni.
- Működő vagy vonatba besorozott mozdonymnál bekövetkezett hordrugó törés esetén a menetet akkor szabad folytatni, ha a törés következtében a hordműben befeszülés nem lépett fel vagy a mozgás során nem következhet be.
- Törött hordrugóval a vonat max. 80 km/h, a váltókon 25 km/h sebességgel a célállomásig továbbítható.
- 40 km/h sebességgel továbbítható a laza abroncsú mozdony, ha az abroncs tengely irányban nem mozdult el, a biztosító gyűrűje ép és az abroncs és a kerékváz között szemmel látható hézag nincs.

31. A 431 sorozatú mozdonyra vonatkozóan pótolja a hiányzó szavakat!

A csavarrugó akkor törött, ha a(1).....(2)(3)
.....(4)(5) nem vesz fel terhelést. Ebben az esetben
a vonattal(6)-val, váltókon(7)-val célállomásig, illetve
.....(8)(9) ezen(10) javító bázisig közlekedhet.

Bandázs szakadáskor a forgórész (11) tud elfordulni, így a(12)
.....(13) vontatható.

A Dü24e nyomásmódosítóval szerelt mozdonyoknál(14);(15);(16);(17),
vonatnem váltó állásokkal, 3 féle:(18);(19);(20) bar fékhengernyomás
hozható létre.

A GH 1 állvány levegővezetéke elfagyott, az elfagyás következtében nem fog működni
az(21)(22)(23)(24) és(25).

32. Mi a hiba, ha a 431 sorozatú gépen a kontrolliért „+” állásába vezérelve nem egyenként lép, hanem folyamatosan megy fel a fokozatkapcsoló?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Forgalmi kérdések

33. Írja be a táblázatban lévő szavakból a megfelelőket a kipontozott helyekre úgy, hogy a Forgalmi Utasítás egy alapfogalmát kapja meg!

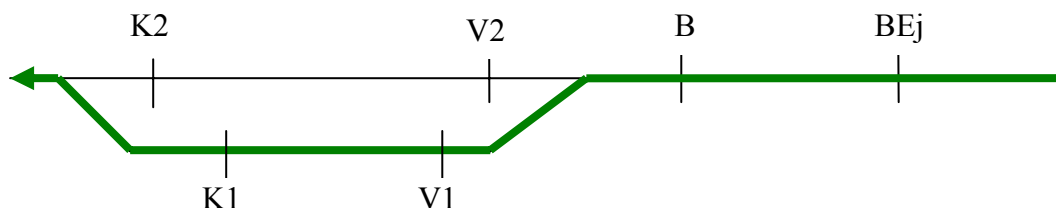
Az állomás(1) jelzője(2) az állomást
(3), térközjelző illetve az egymást követő(4)
(5) között olyan szerkezeti függés van, amely a kijárat
(6) térközjelzőn csak abban az esetben engedélyez(7)
(8) jelzést megjelenni, ha a(9) a(10)
 által fedezett térközből(11)(12) kihaladt, és a vonatot
 a(13) szerint következő térközjelző(14) bejárat
(15) fedezőjelző továbbhaladást tiltó állása(16).

kijárat	továbbhaladást engedélyező	illetve	mozdony
bejárat	továbbhaladást megtiltó	és	első kocsi
fedezőjelző	biztosított	vagy	első jármű
térközjelző	nem biztosított	jármű	állomásközökből
térközből	állomásközökből	menetirány	következő
első	jelzések	ellenőrzi	tiltja
fedezi	vonat	mozdonyvezető	forgalmi szolgálattevő
követő	utáni	térközjelzők	térközökből

34. Melyik tolatási mozgást szabályozó jelző tud visszatolásra utasító jelzést adni?

- Rendező pályaudvarok vonatfogadó vágányain alkalmazott tolatásjelzővel egyesített fény fedezőjelzők.
- Ütközőbakban végződő vonatfogadó vágányokon alkalmazott tolatásjelzővel egyesített fény fedezőjelzők.
- Törpe tolatásjelző.
- A lámpafejes gurításjelző.
- A lámpasoros gurításjelző.
- Ferencváros-Nyugati rendező pályaudvaron alkalmazott fény tolatásjelző.

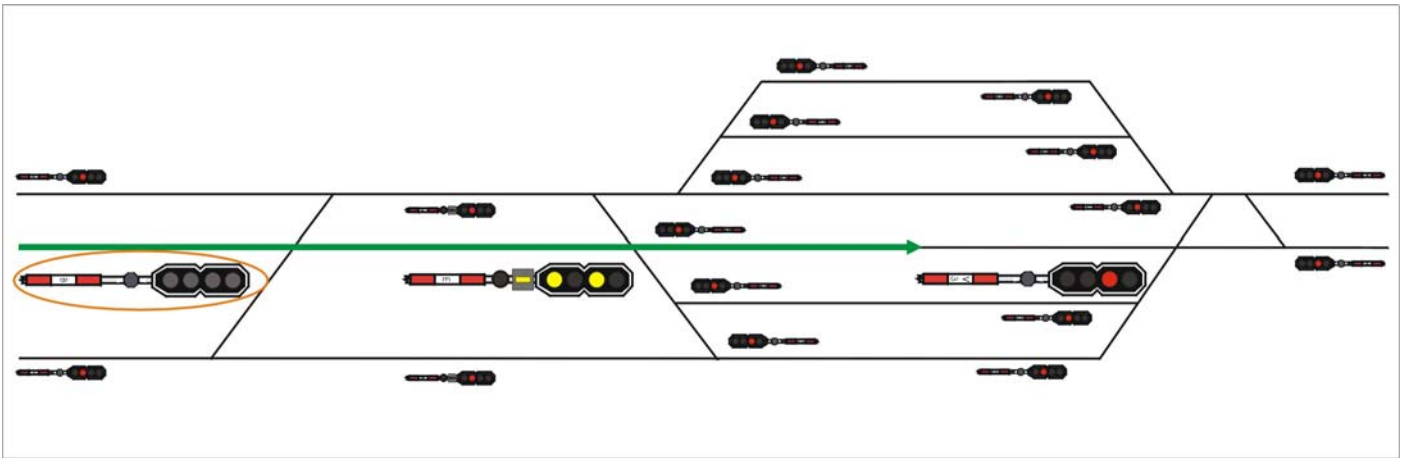
35. Milyen jelzési képek lesznek sötétben az alak bejárati jelzón és annak előjelzőjén, továbbá a kijárat jelzón, ha a forgalmi szolgálattevő áthaladó menetet készített elő? (A bejárati jelző árbocán el van helyezve a kijárat jelző előjelzője.)

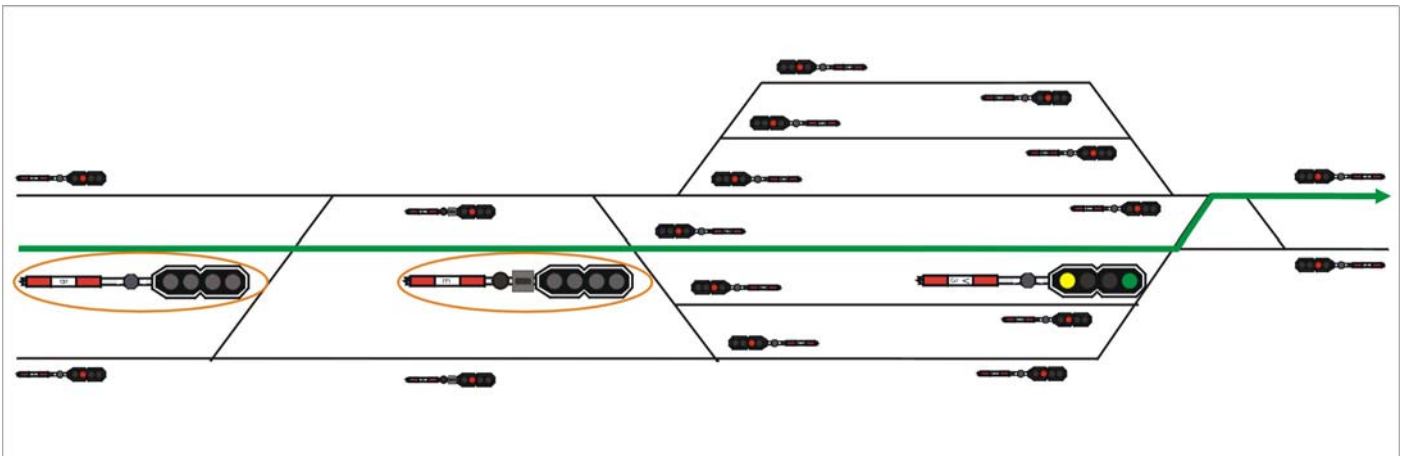
36. Számolja ki a megengedhető legnagyobb terhelés értékét a táblázatban megadott adatok alapján! Az adatok fiktívek, csak a számolás menetét vezesse végig!

	2A	2B	2C
V46 előfogat	800t	1500t	2900t
V63 vonó	2000t	1900t	2900t

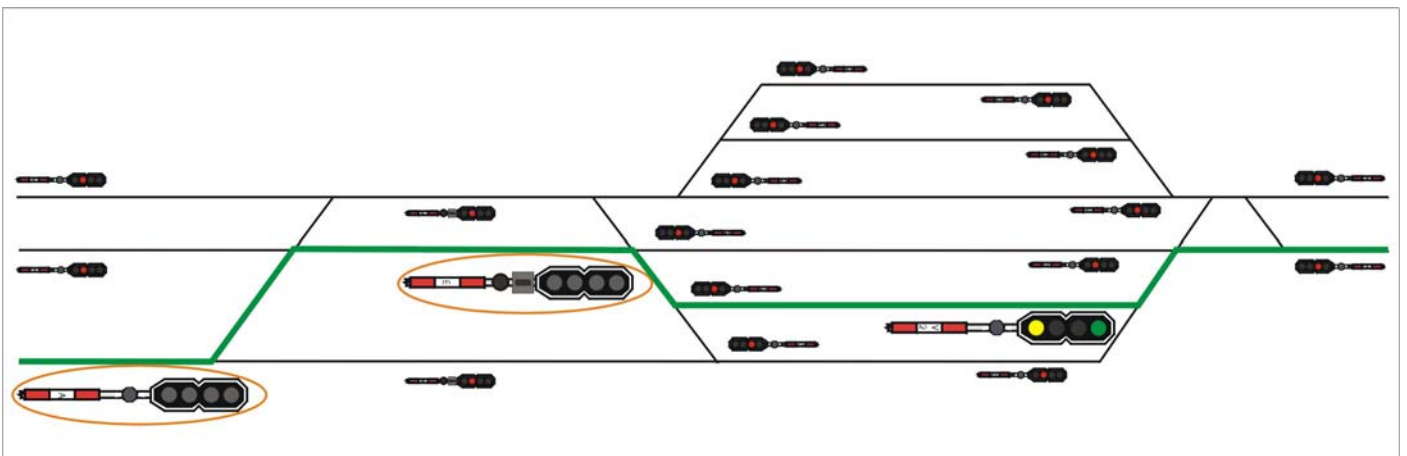
40. Milyen jelzési képet mutatnak a színesen bekarikázott jelzők jól működő biztosítóberendezés esetén a rajzon bejelölt vágányút alapján?

.....

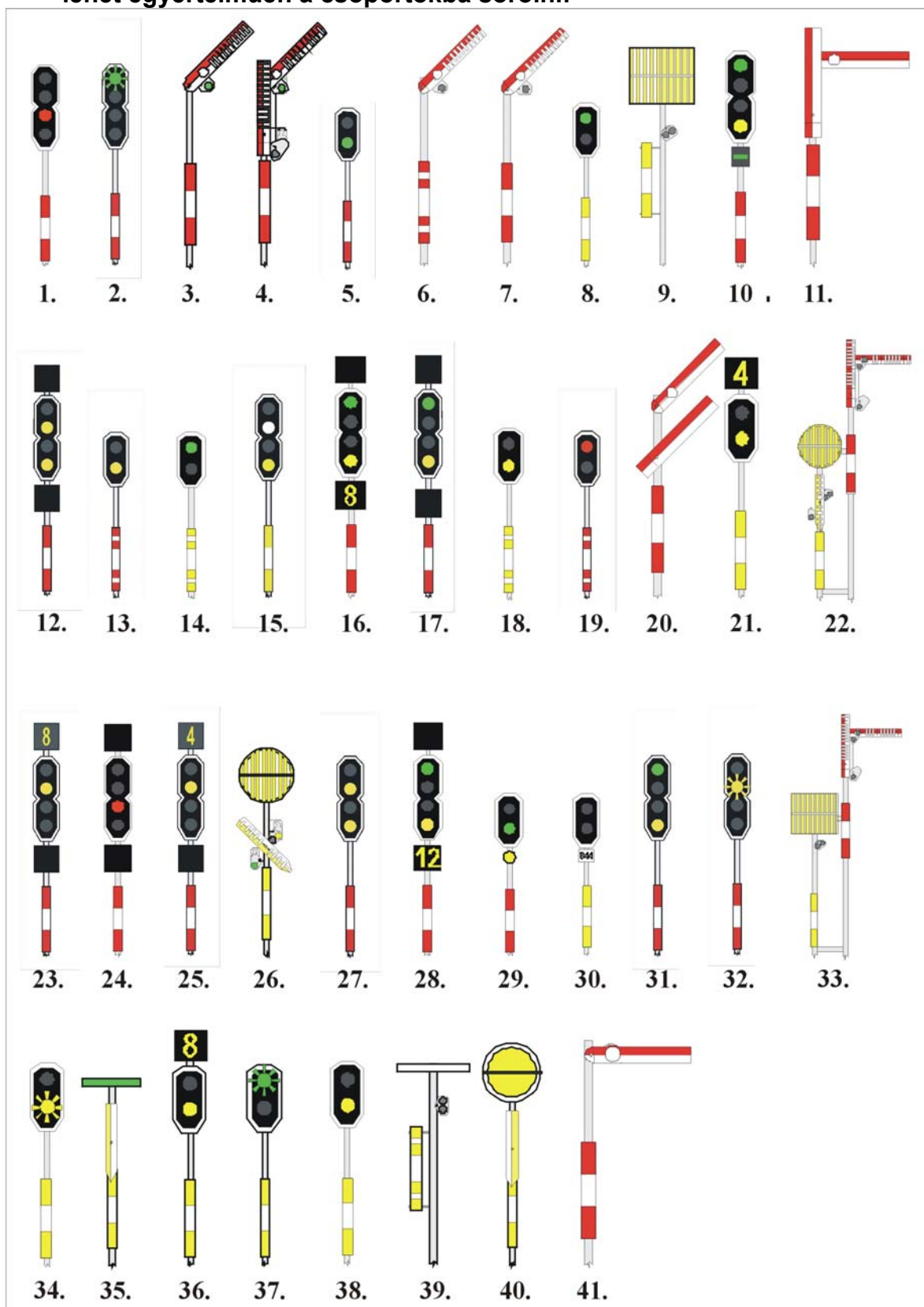

.....

.....

41. Alkosson csoportokat a jelzők jelzési parancsaiból, majd az azonos tartalommal rendelkezők sorszámait írja a megfelelő csoportba! Válassza ki azokat a jelzőket, amelyeket a rendelkezésre álló adatok alapján nem lehet egyértelműen a csoportokba sorolni!

43. Mikor kell „Figyelj!” jelzést adni az alábbiak közül?

- a) Közösen használt közúti és vasúti hídhhoz való közeledéskor ráhaladás előtt.
- b) A Pályán dolgoznak elnevezésű jelzőeszköznél.
- c) Fénysorompót ellenőrző útátjáró jelzőnél, ha a vonat odaérkezésekor egy fehér fényel világít.
- d) Használhatatlan útsorompóról történt értesítés esetén az Útátjárójelzőnél.
- e) Útátjárójelzőnél, útátjáróhoz való közeledéskor.
- f) Mellékvonali ellenőrző jelző előtt, ha az Hívójelzést ad.
- g) Mindenkor, ha adását személy-, vagyon- vagy forgalombiztonsági ok szükségessé teszi.
- h) Mellékvonali ellenőrző jelző, ha Szabad hiba jelzést ad.
- i) Olyan útátjáróknál, ahol a vonatok menetrendjében a Menetrendi segédkönyv 7., a Szolgálati menetrendkönyv 2. rovatában az állomás (szolgálati hely) neve után fekete-fehér sávozású útátjárójelzőt ábrázoló jel van és adását személy-, vagyon- vagy forgalombiztonsági ok szükségessé teszi.
- j) Útsorompót ellenőrző fedezőjelző előtt, ha Hívójelzést ad.
- k) Útsorompót ellenőrző fedezőjelző előtt, ha „Megállj!” jelzést ad.
- l) Olyan útátjáróknál, ahol a vonatok menetrendjében a Menetrendi segédkönyv 7., a Szolgálati menetrendkönyv 2. rovatában az állomás (szolgálati hely) neve után fekete négyszög van és adását személy-, vagyon- vagy forgalombiztonsági ok szükségessé teszi.
- m) Jelzőőrrel fedezett útátjárónál, ha erről a tényről a vonatszemélyzetet értesítették.
- n) Segélymozdonnyal az útátjáróhoz való közeledéskor.
- o) Segélymozdonnyal az útátjáróhoz való közeledéskor visszaútban.

44. Mekkora a pályasebesség Tapolca – Zalahaláp szolgálati helyek között?
Ismertesse, hogy hol találta meg ezt az adatot!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

45. Ki volt a vontatási vonatkísérő és milyen feladatokat látott el? Sorolja fel,
hogy milyen forgalmi jellegű utasításokat kellett ismernie ennek a
munkavállalónak a munkakör betöltéséhez!

.....

.....

.....

.....

.....

.....